

Täysistunto

Maanantai 16.6.2025 klo 14.00—19.51

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta ja uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 7 §:n 7 momentin kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 37/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 8/2025 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Ensimmäisen puheenvuoron pitää edustaja Hänninen.

Keskustelu

17.51 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme hallituksen esitystä, jolla muutetaan biopolttoaineita, bionesteitä ja biomassapolttoaineita koskevaa lakia sekä kumotaan yksi säännös uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetusta laista. Kyse on ennen kaikkea teknisestä mutta erittäin tärkeästä lainsäädäntöuudistuksesta. Tämän esityksen tavoitteena ei ole perääntyä ympäristövastuustamme. Tavoitteena on saattaa Suomen lainsäädäntö vastaamaan EU:n uusiutuvan energian direktiivin, RED III:n, vaatimuksia ja turvata se, että uusiutuvat polttoaineet lasketaan jatkossakin osaksi Suomen ilmastotavoitteita ja -velvoitteita.

Arvoisa puhemies! Tämä lakiuudistus ei ole yksittäinen toimi vaan osa laajempaa siirtymää kiertotalouteen. Kiertotalous ei ole tulevaisuuden idea tai jotain kaukaista. Se on jo käynnissä oleva todellisuus, jota meidän tarvitsee yhä voimakkaammin edistää. Siksi meidän on lainsäädännössä mahdollistettava, että kaikki käytössämme olevat raaka-aineet kiertävät tehokkaasti, vastuullisesti ja kestävästi. Uudistus tuo mukanaan muutoksia, joilla tämä mahdollistetaan. Esityksen mukaan kansallisella järjestelmällä voitaisiin jatkossa osoittaa myös muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden vaatimustenmukaisuus. Tällaisia ovat esimerkiksi vetypohjaiset polttoaineet, jotka ovat tärkeä osa puhdasta siirtymää. Tämä lisää luottamusta markkinoilla ja vauhdittaa uuden teknologian käyttöönottoa niin liikenteessä kuin teollisuudessa.

Arvoisa puhemies! Kannatan tätä esitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kallio.

17.53 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ei nyt sali ihan vielä kokonaan tyhjentynyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2025 vp

Hallituksen sanat ja teot ovat jälleen ristiriidassa. Sitä ne ovat tällä kertaa ja jälleen biokaasutuotannon suhteen. Hallitusohjelmassa luvataan kehittää ja käynnistää biokaasutuotantoa sekä monipuolistaa biokaasun käyttöä. Nyt käsiteltävänä oleva lakiesitys toimii kuitenkin juuri päinvastoin. Se vaikeuttaa ja kankeuttaa pienimuotoista energiantuotantoa, ja erityisesti se tekee sitä maaseudulla.

Hallituksen lakiesitys liittyy EU-lainsäädännön toimeenpanoon, ja sen tavoitteena on varmistaa, että biopolttoaineet ja -nesteet tuotetaan kestävästi — erinomainen tavoite. Kestävyystavoite on luonnollisesti kannatettava, mutta hallituksen valitsema toteutustapa ei ole järkevä eikä siten kannatettava. Esityksen mukaan 7,5—20 megawatin sahalaitokset joutuvat niin sanotun todentamismenettelyn piiriin, eli ne joutuvat todentamaan käyttämiensä polttoaineiden, kuten purun, kuoren ja hakkeen, kestävyys. Kyse on puunjalostuksen sivuvirroista, kestävästä polttomateriaalista.

Arvoisa puhemies! Näin raskaan ja kalliin hallintotaakan asettamisesta yrityksille on vaikea löytää mielekkyyttä. Pelkästään ensimmäisen vuoden kustannukset todentamisesta ovat arviolta 13 500 euroa yritystä kohden ja vuosittaiset kulut sen jälkeen 7 000—8 000 euroa. Tämä on monelle pienelle toimijalle liikaa, ja vielä useammalle se on vähintäänkin kohtuutonta. Tästä syystä keskusta esittää, että hallitus valmistelee viipymättä uuden kevyemmän todentamismenettelyn alle 20 megawatin laitoksille. Odotamme sellaista mallia, joka tukee uusiutuvaa energiantuotantoa eikä tukahduta sitä byrokratiaan.

Arvoisa puhemies! Hallitus kyllä esittää helpotuksia alle kahden megawatin laitoksille, mutta valikoiden. Esityksen mukaan kokonaislämpöteholtaan alle kahden megawatin laitojen hallinnollista taakkaa kevennetään siten, että niiden ei tarvitse tehdä todentamista. Hallituksen esitys ei kuitenkaan koske biokaasulaitoksia, joita valtaosa alle kahden megawatin ja sitä pienemmistä laitoksista on. Tämä on täsmäisku maatalojen biokaasutuotannolle.

Hallitus teki vuosi sitten linjauksen, jonka mukaan kestävyys todentaminen on edellytys verohyötyjen saamiselle. Maatalojen biokaasulaitokset siis velvoitetaan kalliiseen ja raskaaseen byrokratiaan samalla, kun muut mittakaavaltaan pienet laitokset väistävät todentamismenettelyn. Tilanne on hyvin erilainen esimerkiksi länsinaapurissamme. Ruotsissa ei ole veroseuraamuksia maatalojen biokaasulaitoksille eikä liioin todentamisvaatimuksia. Viime vuoden lopulla Euroopan komissio vahvisti, että todentaminen ei ole välttämättöntä. Maatilatasoisten biokaasulaitosten verovapaus on EU:n valtiontukisääntöjen mukainen ilman todennustakin. Ruotsissa ja useimmissa EU-maissa maatalojen biokaasutuotanto on verotonta, Suomessa ei.

Tämän lakiesityksen myötä vaarana on, että Suomi vesittää omat tavoitteensa biokaasutuotannon kasvattamisesta. Uusiutuvan energian edistäminen ei tapahdu pelkillä hallitusohjelman kirjauksilla. Ne toteutuvat sillä, että lainsäädäntö luo edellytyksiä ja kannustimia, ei esteitä. Mielenkiintoista tässä on se, että aiemmin niin kovin voimakkaasti erilaista EU-sääntelyä erityisesti vastustanut toiseksi suurin hallituspuolue on nyt monta kertaa mennyt EU-sääntelyn taakse — mutta niin ne ajat muuttuvat.

Arvoisa puhemies! Edellä olevan perusteella esitän keskustan vastalauseen eli vastalauseen numero 1 mukaisesti hyväksyttäväksi kolme lausumaa:

”1. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee viipymättä tarvittavat esitykset, joilla luodaan uusi kevyempi todentamismenettely alle 20 megawatin laitoksille.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus kohdistaa Energiavirastolle julkisen talouden suunnitelmassa kaavailtua lisärahoitusta käsittelyaikojen nopeuttamiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2025 vp

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää vielä mahdollisuutta siirtymäaikoja koskevien säännösten pidentämiseen.” — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen.

17.58 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kaikki ne keinot, joilla me voimme tehdä Suomen vähemmän riippuvaiseksi ulkomaisesta energiantuotannosta ja lisätä omaa energiaomavaraisuuttamme, ovat tärkeitä, ja ne ovat jopa välttämättömiä varsinkin tässä maailmantilanteessa, ja tietysti myös niin sanottuina parempina aikoina ne olisivat ja ovat olleet.

Nyt tässä edellä edustaja Kallio kävi tätä keskustan vastalauseen mukaista linjaa läpi. Itse kaasuautoilijana ja muutenkin kotimaisen hajautetun energiantuotannon ystävänä kannatan näitä edustaja Kallion äsken tekemiä keskustan vastalauseen mukaisia lausumaehdotuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

17.59 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tämä nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys on aivan järkyttävä. Tässä näemme synkimmillään, mitä Euroopan unionin hallinnoinnin lisääminen käytännössä on. Tämähän alkaa muistuttaa erästä edemmennyttyä valtiota, jossa todella kaikki oli valtion kontrolloimaa, piti tehdä ilmoituksia, piti maksaa maksuja, ja kaiken sen jälkeen oli jäljellä vain höyryävät rauniot. Elikkä tässähän mennään nyt siihen, että suomalainen bioenergian tuottaja ja pienvoimalaitokset alistetaan tämmöiselle järjestelmälle Euroopan unionin kontrollille, viranomaiskontrollille, josta seuraa sitten se, että sekin vähä kannattavuus, mitä siinä bioenergian tuotannossa on, varmasti menetetään hallinnollisina maksuina. Ja ajatelkaapa, hyvät ystävät, sitten sitä lopputulosta: kun tämä hallinto on saatu rakennettua ja sinne tulee semmoinen oikein yli-innokka tarkastaja, joka alkaa tarkastella jopa ruuvien asentoja siellä voimalaitoksen kattilan ympärillä, että ovatko ne oikeassa asennossa, taikka jotain muuta simputusta, mitä suomalaiseen viranomaistoimintaan ikävä kyllä monesti on liittynyt, että mennään pieniin yksityiskohtiin, jotka aiheuttavat sitten valtavaa vahinkoa sille yrittäjälle, niin yrittäjähän väsyyn siihen, ja kun rahat ovat loppu, niin se on entinen firma ja työntekijät ulos, ja jälleen Suomi hävisi sen pelin. Elikkä tämä on aivan järkyttävää toimintaa.

Ja katsokaa, mitä Euroopan unionista seuraa tämän jälkeen: Sieltä on tulossa ennallistaminen, arvion mukaan jopa 800 miljoonaa joutuu valtio käyttämään vuodessa rahaa siihen. Ennallistamissuunnitelman pitää olla keväällä 2026 valmis, ja käytäntöä sitten syksyllä lähdetään toteuttamaan. Sen jälkeen sitten tulee metsäkato, joka koskee nimenomaan uusiutuvaa energiaa, koska jos sieltä jonkun kalikan poltat vahingossa väärällä tavalla, niin saattaa sakkoa paukahtaa, ja sitten tulee vielä monitorointia, jolla metsien tietoja kerätään.

Arvoisa rouva puhemies! Iloitsen itse siitä, että olin viikonloppuna pinoamassa omistamiani koivuhalkoja ja taidanpa keritä saada ne pinoon, ennen kuin tämä RED-direktiivi tulee voimaan, ettei se EU-tarkastaja iske minun halkopinolleni. No, voin sen luvata, arvoisa rouva puhemies, että niillä koivuhaloilla kyllä lämmitetään kotini saunaa ja leivinuunia, niin että niihin ei parane kyllä EU-tarkastajan tulla. Kyllä se menee ihan oman kodin hoitamiseen, ja uskoakseni se edelleen tässä Euroopan unionissa ja tässä rakkaassa isänmaassaan on laillista eikä tarvitse maksaa sakkoja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2025 vp

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.